

KIDS

KVALITETSUDVIKLING I DAGINSTITUTIONER

2. reviderede udgave

INDIVIDUEL RAPPORT

UNDERSØGELSE: Pædagogisk tilsyn 2022 Anette Fisker

INSTITUTION: Ryomgård Børnehus - BH Poppelvejens

INSTITUTIONSTYPE: Børnehave

INFORMANT: Anette Fisker

RAPPORT UDSKREVET: 15-09-2022

Denne rapport indeholder:

- Opgørelsesskema
- Vurdering af de 9 områder
- Vurderingsark

Ud fra de forskellige oversigter kan du se, på hvilke områder der er scoret hhv. højt eller lavt i forhold til lavest og højest mulige score og derefter gå tilbage til enkelte områder og se, ved hvilke items der er scoret højt og lavt. På den måde kan spørgsmålene bruges som refleksionsspørgsmål, der kan pege fremad i arbejdet med at forbedre kvaliteten i daginstitutionen. I manualen *KIDS – kvalitetsudvikling i daginstitutioner 2. reviderede udgave* kan du få mere baggrundsviden, læse mere om de forskellige områder og se litteraturlisten, der kan være nyttig i det videre arbejde.

Opgørelsesskema

	Lavest mulige score	Højest mulige score	Score	%
1. Fysiske omgivelser	22	110	110	100
Indendørs	12	60	60	100
Udendørs/legeplads	10	50	50	100
2. Relationer	21	105	105	100
3. Leg og aktivitet	27	135	135	100
4. Socio-emotionel udvikling	10	50	50	100
5. Demokrati og deltagelse	8	40	40	100
6. Erfaringsdannelse, kreativ og kritisk tænkning	12	60	60	100
7. Selvet og kroppen	11	55	55	100
8. Kommunikation og sprog	9	45	45	100
9. Opmærksomhed	10	50	50	100
Ialt	130	650	650	

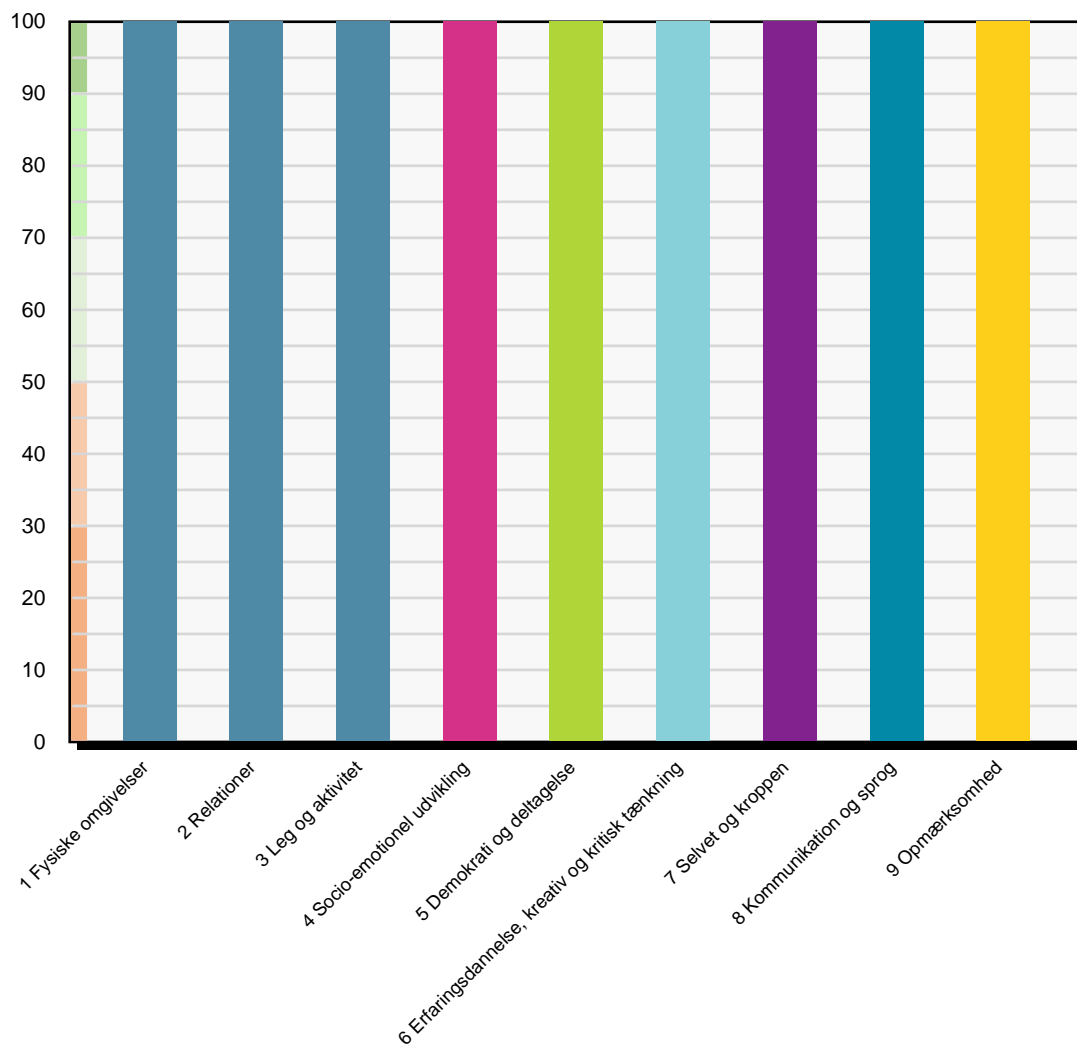
Vejledende retningslinjer for scoren

Herunder ses vejledende retningslinjer for, hvordan du vurderer institutionens kvalitet, ud fra procentvise scorer.

Procentvis score	Vurdering	Farvekode
90-100 %	Fremragende kvalitet	
70-90 %	God kvalitet	
50-70 %	Tilstrækkelig kvalitet	
30-50 %	Utilstrækkelig kvalitet	
0-30 %	Ringe kvalitet	

Vurdering af de 9 områder

% af maximal score

Vurderingsark

FYSISKE OMGIVELSER

1.A. INDENDØRS

1.1. Rum i rummet - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Rummet er ikke opdelt, ud over med borde og stole. Der er legetøj og materialer i reoler ved væggene.	Der er nogle enkelte muligheder for, at børnene og pædagogerne kan fordele sig og danne rum i rummet for samvær og aktiviteter, fx opdelt med reoler eller andre rumdelere.	Der er enten rum, børnene kan fordele sig i, eller rummet er inddelt, så det giver mulighed for en god fordeling af børn og voksne i forhold til antallet af børn.		
1	2	3	4	5

1.2. Områder til højt og lavt aktivitetsniveau - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.	Der er nogle steder, hvor man kan være aktiv, og hvor man kan finde ro.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.		
1	2	3	4	5

1.3. Forstyrrelser - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.	Der er nogle områder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.	Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.4. Tematiserede legeområder - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke tematiserede legeområder.	Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx dukkekrog, køkkenområde, konstruktionsområde).	Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.		
1	2	3	4	5

1.5. Understøtter rummet legen? - indendørs Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.				
Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (her tænkes også på figurer og andet tilbehør til borge, skibe, dukkehuse osv. Der er fx borge, men ingen figurer).	Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.	Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for børnene.		

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1.6. Tilgængelighed for børnene - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Meget legetøj og mange materialer er ikke i børnehøjde, så børnene selv kan tage det i anvendelse.	Nogle materialer (ca. halvdelen) er i børnehøjde. Andre materialer (fx spil, puslespil, maling, farver m.v.) er uden for børnenes rækkevidde, så børnene skal bede pædagogerne om dem.	Materialer og legetøj er tilgængelige for børnene, så de ikke behøver bede pædagogerne om dem.		
1	2	3	4	5

1.7. Aktiviteter og tydelighed - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er tydelighed i rummene, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her er man stille“, „her læser man“, „her kan man være mere fysisk aktiv“.		
1	2	3	4	5

1.8. Er rummene indbydende? - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er rodet og fx stolet op og ikke klargjort til dagen.	Der er gjort klar til dagen, fx stolet ned, men legetøj og materialer er ikke stillet indbydende op.	Der er gjort klar til dagen. Legetøj og materialer er stillet indbydende op, så børnene inspireres til lege og aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.9. Rum og æstetik - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Rummene virker nedslidte.	Rummene er nogenlunde vedligeholdte.	Rummene er indbydende og velholdte.		
1	2	3	4	5

1.10. Materialer og legetøj - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Materialer og legetøj er triste og uindbydende.	Legetøj og materialer er delvist vedligeholdte (ca. halvdelen).	Materialer og legetøj er velholdte og intakte.		
1	2	3	4	5

1.11. Værksteder - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ingen pædagogiske værksteder i institutionen. Når der skal være værkstedslignende aktiviteter, skal det planlægges.	Der er nogle pædagogiske værksteder i institutionen, fx træværksted, maleværksted eller bageværksted, men der er kun adgang for børnene, når det er planlagt.	Institutionen råder over pædagogiske værksteder, der er åbne og tilgængelige.		
1	2	3	4	5

1.12. Antal børn i grupperum - indendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er mere end 26 børnehavebørn i grupperummet. Der er mere end 14 vuggestuebørn i grupperummet.	Der er 22-24 børnehavebørn i grupperummet. Der er 11-12 vuggestuebørn i grupperummet.	Der er under 20 børnehavebørn i grupperummet. Der er under 10 vuggestuebørn i grupperummet.		
1	2	3	4	5

1.B. UDENDØRS/LEGEPLADS

1.13. Lege med fysisk udfoldelse og rolige lege – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan lege mere rolige lege.	Der er nogle områder, hvor børnene kan være fysisk aktive, og områder, hvor de kan lege rolige lege.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan lege roligt.		
1	2	3	4	5

1.14. Legesteder – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkeligt med legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.	Der er nogle få (4-5) gode og klargjorte legesteder, men ikke tilstrækkeligt til antallet af børn.	Der er tilstrækkeligt (over 6) med gode og klargjorte legesteder til rådighed i forhold til antallet af børn.		
1	2	3	4	5

1.15. Områder til højt og lavt aktivitetsniveau – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke områder, hvor børnene kan være aktive, og samtidig områder, hvor børnene kan være i ro.	Der er nogle områder, hvor børnene kan være aktive, og nogle områder, hvor børnene kan finde ro.	Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting, og steder, hvor børnene kan være i fred og finde ro.		
1	2	3	4	5

1.16. Forstyrrelser – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Det er ikke muligt at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andres aktiviteter.	Der er nogle steder, hvor der er mulighed for at have aktiviteter, uden at de forstyrres af andre.	Der er mulighed for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter.		
1	2	3	4	5

1.17. Tematiserede legeområder – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tematiserede legeområder.	Der er nogle (4-5) tematiserede legeområder (fx cykel-/kørebane, sandkasse, huse, legetårn).	Der er mange (over 6) gode, afgrænsede og tematiserede legeområder, hvor børnene kan lege.		
1	2	3	4	5

1.18. Lege- og aktivitetsformer – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke mulighed for varierede legeformer på legepladsen.	Legepladsen lægger overvejende vægt på aktiviteter og lege med fysisk udfoldelse. Der er enkelte områder til rollelege (fx sandkasse med hus).	Legepladsen understøtter forskellige legeformer: fysisk udfordrende lege, rollelege, konstruktionslege og regellege.		
1	2	3	4	5

1.19. Muligheder for at bruge kroppen – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er begrænsede muligheder for at bruge kroppen alsidigt.	Der er enkelte muligheder for at bruge kroppen på forskellige måder.	Der er mulighed for lege og aktiviteter, der udfordrer børnene og giver mulighed for at udvikle kroppen på mange forskellige måder, fx spille bold, cykle, klatre, rutsje og gyngne.		
1	2	3	4	5

1.20. Understøtter legepladsen legen? – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Der er ikke tilstrækkelige materialer/legetøj til rådighed for børnenes leg (fx spande, skovle, cykler, dukker og biler).	Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene.	Der er tilstrækkeligt alders- og kønsrelevant legetøj og materialer til rådighed for alle børnene.		
1	2	3	4	5

1.21. Aktiviteter og tydelighed – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Legepladsen er indrettet, så det er utydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er enkelte steder, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de må og kan.	Der er tydelighed i legepladsen, så børnene ved, hvad de må og kan, fx „her kan man spille bold“ og „her kan man klatre“.		
1	2	3	4	5

1.22. Vuggestue og børnehave – udendørs

Graduér på skalaen mellem de tre udsagn.

Vuggestue og børnehave råder ikke over hver sin legeplads.	Vuggestuebørn og børnehavebørn leger på samme legeplads, men med tydelig afgrænsning og aldersrelevant legetøj og legesteder.	Vuggestue og børnehave råder over hver sin legeplads, der er indrettet aldersrelevant.		
1	2	3	4	5

Eventuelle kommentarer til temaet fysiske omgivelser – undendørs

Den funktionsopdelte børnehave er nymalet. Der er meget god tydelighed i hvilke aktiviteter og lege rummene med deres indretning inviterer børnene ind i. Børnehaven er børnenes børnehave, hvor de har deres hverdagsliv sammen med de voksne. Pædagogikken er tilrettelagt med blik for fællesskab, alting - der giver mening i forhold til barnets udvikling, trivsel, læring og dannelse, gøres sammen med børnene, hvor børnene inviteres og opfordres til at gøre det de har lyst til og støttes pædagogisk af det pædagogiske personale. Der arbejdes altid med barnets nzu og neuroaffektive udvikling. Barnet gives mange muligheder for erfaringsdannelse i de fysiske omgivelser. Dagsformen er tilrettelagt barnets behov for aktivitet og ro, rummene tilbyder børnene pædagogiske læringsmiljøer, hvor børn og voksne er aktive i lege der understøtter barnets og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse med masser af vigtige erfaringsdannende situationer, som barnet med lyst deltager i. Børn udtrykker i mine samtaler med dem, at det er deres børnehave, som de har sammen med de voksne. Miljøet opleves meget trygt, varmt, nærværende, genkendeligt, forudsigeligt og hjemligt. Udemiljøet og indemiljøet er sammenhængende i den pædagogiske planlægning. Der er righoldigt med legemiljøer og lege sammen med voksne i dem. Børnenes valgmuligheder er gode og der opstår lege hvor alle der har lyst til at være med kan være det, alt imens andet kan ske på legepladsen og i huset. Aktivitet og leg i rummene og på stederne følger en fælles pædagogisk logik, som blandt andet er kendetegnet af sammenhæng i barnets dag, balance i høj og lav aktivitet, fysiske forhold til aktiviteten / indholdet, æstetik, sanselighed og plads og stemning til sociale relationsudviklende møder mellem børnene. Der er rum til tilrettelagt og udviklingsfokuseret sprogstimulering. Alle miljøer er kendetegnet ved fuld tilgængelighed for børn. Rummenes indretning i legemiljøer har eksisteret gennem + 10 år, som de fremstår nu, de vedligeholdes og følger pædagogiske udviklings tendenser jf Den styrkede pædagogiske læreplan.

RELATIONER

Barn-voksen-relationen

2.1. Samspil ved modtagelse eller afsked med børnene

Pædagogen retter sin opmærksomhed på børnene, hilser imødekomme og anvender børnenes navne, hjælper børnene med at sige godmorgen/farvel og støtter børnene i en god overgang mellem hjem og daginstitution.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.2. Samspelet mellem pædagogerne og børnene

Pædagogerne er imødekomme og lydhøre over for børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.3. Kommunikation om oplevelser

Pædagogerne taler med børnene om deres oplevelser og følger „børnenes spor“.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.4. Pædagogernes interesse for børnene

Samværet bærer præg af interesse for børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.5. Pædagogerne møder barnet som individ

Der er tydeligt lagt vægt på, at pædagogerne kender hvert enkelt barn som en lille person og forholder sig til det enkelte barn. Pædagogerne møder ikke det enkelte barn som blot en del af en gruppe.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.6. Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med regulering og/eller irettesættelse.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.7. Underkendelse af barnets perspektiv

Barnets perspektiv underkendes. Pædagogen reagerer med tvang og/eller skæld ud.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.8. Tilknytning og støtte

Pædagogen er til rådighed og tilbyder sin hjælp, når barnet er ude af sig selv følelsesmæssigt, fx vred, bange, usikker eller ked af det.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.9. Pædagogens sensitivitet

Pædagogen er i sit samspil med det enkelte barn opmærksom på barnets kropslige og sproglige kommunikation om dets behov, oplevelser, intentioner, følelser og på, hvordan barnet har det.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.10. Bekræftelse

Pædagogen sætter ord på for at understøtte barnets behov, oplevelser, følelser og intentioner og for at undersøge, om hun har forstået barnet korrekt, dvs. i overensstemmelse med barnets egne oplevelser.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.11. Pædagogens respons

Pædagogens sprog og handling er tilpasset barnets udtryk og viser, at hun har forstået barnets perspektiv.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.12. Opmærksomhed på alle børn

Pædagogen er opmærksom på – og tager kontakt til – alle børn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.13. Kommunikation

Pædagogens engagement og kommunikation er rettet mod børnene snarere end mod de andre voksne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.14. Pædagogen møder børnene ud fra deres alder og udvikling

Pædagogen kommunikerer med børnene i overensstemmelse med deres alder og udviklingsmæssige forudsætninger.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Pædagogens støtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber

2.15. Opmærksomhed på børnenes fællesskab

Pædagogen understøtter børnenes muligheder for at knytte sig til andre børn og danne venskaber.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.16. Hjælp til at indgå i sociale samspil

Pædagogen hjælper børnene til at forstå og indgå i sociale samspil og fællesskaber i situationer, hvor de kommer til at handle impulsivt, i stedet for at irrettesætte eller skælde ud.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.17. Hjælp til inddragelse

Pædagogen hjælper de børn, der enten sidder passivt, ikke selv formår at komme ind i legen, går formålsløst rundt eller kommer til at forstyrre legen for andre, med at komme ind i eller vedligeholde en leg eller konstruktiv aktivitet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.18. Opmærksomhed på alle børns deltagelse

Pædagogen er opmærksom på at inddrage alle børn i fællesskabet, også børn i udsatte positioner.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.19. Etablering af aktiviteter og lege med henblik på inklusion

Pædagogen igangsætter forskellige lege og aktiviteter, hvor flere børn kan deltage, og som inkluderer alle børn i fællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.20. Pædagogen som forbillede

Pædagogen er et godt forbillede for børnene, er troværdig og taler venligt og med en god tone.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

2.21. Pædagogens hjælp til konfliktløsning

Pædagogen hjælper i konflikter, som børnene ikke selv kan løse, ved at tale om, hvad der skete. Pædagogen lytter til børnenes verbale og nonverbale udtryk for deres følelser og oplevelser og inddrager disse i løsningen.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Eventuelle kommentarer til temaet relationer

I det pædagogiske miljø følges børnenes spor (fysisk, pædagogisk og den pædagogiske logik - tilrettelæggelse). Høj relationskompetence faglighed, spredt ud i hele personalegruppen. Høj faglighed i forældresamarbejde omkring barnets udvikling, læring, trivsel og dannelse. Børnhavelivet er centralt omdrejningspunkt i barnets udvikling i samarbejde med forældrene. Normering og tid til at støtte barnet i alle situationer og sammenhænge. Tilgangen "Neuroaffektiv leg" er i anvendelse. Læring gennem leg og opgaver der tilrettelægges med pædagogisk formål.

LEG OG AKTIVITET

Børneinitieret leg og aktiviteter

3.1. Legeformer

Der er adgang til forskellige legeformer i institutionen: rolleleg, regelleg, konstruktionsleg og fysisk udfordrende leg.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.2. Mulighed for at fortsætte legen

Børnene har mulighed for at lade legetøjet blive stående, så de kan fortsætte legen senere eller næste dag.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.3. Mulighed for længerevarende lege

Børnene har mulighed for længerevarende lege uden at blive afbrudt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.4. Intensitet og engagement i legen

Pædagogen skaber vilkår for legen, så børnene indgår i gode og berigende legeoplevelser med hinanden.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.5. Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte har børnene fordybet leg, der varer længere end 30 minutter for børnehavebørn og alderssvarende for vuggestuebørn?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.6. Beskyttelse af legen

Pædagogen er opmærksom på at beskytte legen ved ikke at afbryde en god leg, og ved at sørge for, at andre børn ikke bryder ind i legen (fx fordi de gerne vil være med eller forstyrrer, driller eller løber tværs igennem legeområdet).

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Voksnes støtte til børnenes leg

3.7. Deltagelse i forskellige legeformer

Pædagogen er aktiv i forhold til at tilbyde børnene at deltage i forskellige legeformer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.8. Intensitet og engagement i legen

Hvor ofte tilbyder pædagogen barnet engagerede og længerevarende samspil om det fælles tredje?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.9. Facilitering af lege

Sætter pædagogen lege i gang i de forskellige legeområder?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.10. Udfordre leg

Pædagogen er aktiv i forhold til at facilitere og udfordre legen, hvis der er behov for det, fx i forhold til at støtte børn, der har svært ved at lege.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.11. Støtte til inddragelse i fællesskabet

Pædagogen giver plads til og understøtter børnenes lege og aktiviteter på måder, der giver mulighed for at inddrage alle børn i børnefællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Vokseninitieret leg og aktiviteter

3.12. Vokseninitierede aktiviteter

Pædagogerne tilbyder børnene forskelligartede aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.13. Aldersrelevante aktiviteter

Er de vokseninitierede aktiviteter aldersrelevante?

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.14. Alsidige tilbud

Der er en stor bredde i tilbud til børnene, så alle børn kan finde aktiviteter, der motiverer dem.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.15. Aktiviteter og engagement

Børnene er engagerede og synes at opleve aktiviteter som meningsfulde.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.16. Opmærksomhed over for børnenes perspektiv i aktiviteter

Pædagogen gennemfører aktiviteten som planlagt uafhængigt af børnenes perspektiv.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.17. Indflydelse på aktiviteter

Pædagogen indretter og forandrer aktiviteten i forhold til børnenes engagement og motivation.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.18. Indflydelse på aktiviteter

Det er muligt for børnene at vælge mellem at deltage i de vokseninitierede aktiviteter og at engagere sig i noget andet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.19. Opmærksomhed på børn i udsatte positioner

Pædagogen er opmærksom på at inddrage børn i udsatte positioner i de vokseninitierede aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.20. Fordeling af børnene

Der er en god fordeling af børnene i aktiviteterne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.21. Gruppestørrelse

De planlagte aktiviteter er tilpasset til gruppestørrelsen.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.22. Aktiviteter og køn

De planlagte aktiviteter appellerer til begge køn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.23. Aktiviteter og fordybelse

Aktiviteterne giver mulighed for en fordybet kontakt med børnene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.24. Aktiviteter og kommunikation

Aktiviteterne giver mulighed for, at børnene kan få fordybende samtaler med en voksen, som de kender godt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.25. Aktiviteter og erfaringsdannelse

Aktiviteterne er varierede, så de giver børnene mulighed for en bred erfaringsdannelse.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.26. Aktiviteter og udtryksformer

Aktiviteterne giver børnene mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

3.27. Børnenes engagement i aktiviteterne

Pædagogerne er imødekommende over for børnenes initiativer og følger deres engagement.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Eventuelle kommentarer til leg og aktivitet

Faglighed til leg er høj. Strukturplan til leg er god. Indhold i leg er værdifuldt. Børn tilbydes leg, leger selv, understøttes i leg. Børn udvikler kompetencer gennem leg. Fx Troldeleg på legepladsen - en langstrakt legeseance over flere timer, afbrudt af madpakker. Leg med voksenstøtte ved legetårnet, leg i Klodserummet med en voksen, leg i Musikrummet med en voksen, Lege i Motorikrummet med flere modus, højt læsning og dialogisk læsning i Cafeen med en voksen, Æbler skæres i tern til æblegrød med voksne, tegninger og glimmer- med -lim tegninger laves i Tegneværkstedet, Modulervoks i Tegneværkstedet.....Garderobe oprydning efter sig selv sammen med en voksen. Spisning i cafeen - hyggelig spisefællesskab med samtaler ved bordet.....Tur i skoven og hjem til fødselsdagsfejring, de yngste børn, Trafikdag i Ringvejens for de ældste. Faste grupper, logikkens kurs er sammenhæng for hele børnehaven og for grupperne hver især. Sammenhæng i dagsform for gruppen. Meningsfuldhed, engagement, nærvær, fællesskab....lyst og sund fornuft med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan.

SOCIO-EMOTIONEL UDVIKLING

4.1. Trøst til barnet

Pædagogen hjælper barnet med at falde til ro, hvis barnet er oprevet følelsesmæssigt, fx ked af det eller ophidset.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.2. At rumme følelser

Pædagogen accepterer og rummer barnets følelser (at rumme betyder at kunne være sammen med barnet, mens barnet har følelsen, uden at ville ændre følelsen).

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.3. Hjælp til at styre vrede følelser

Pædagogen hjælper de børn, der ikke kan styre deres vrede, fx ved at passe på, at de ikke kommer til at slå andre eller ødelægge andres leg eller legetøj.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.4. Afledning af følelser

Pædagogen har svært ved at rumme barnets følelser, beder barnet om at holde op med at udtrykke følelsen eller afleder barnet fra sine følelser og oplevelser.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.5. Ord på følelser – empati

Pædagogen viser, at hun har forstået barnets udtryk i overensstemmelse med barnets faktiske udtryk. Hun sætter ord på barnets følelser, bekræfter dets oplevelse og viser dermed, om hun har forstået barnet korrekt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.6. Ansigt-til-ansigt-kontakt

Når pædagogen kommunikerer med barnet, har hun ansigt-til-ansigt-kontakt med det enkelte barn om dets oplevelser og om fælles oplevelser, indre tilstande og følelser.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.7. Fælles tredje

Pædagogen er tit sammen med barnet om det fælles tredje, fx legetøj eller andre ting. Hun deler oplevelserne med barnet, som derved får mulighed for at opdage, at ting kan føles og opleves på forskellig måde af forskellige personer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.8. Mentalisering – mulighed for udvikling af empati

Pædagogen hjælper barnet til at være opmærksom på dets følelser, intentioner og udtryk ved at sætte ord og kropsligt udtryk på disse.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.9. Mentalisering – interpersonel

Pædagogen kommunikerer i dagligdagen med børnene om, hvilke følelser, intentioner og udtryk mennesker kan have.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

4.10. Mentalisering – inddragelse af børnene i det sociale fællesskab

Pædagogen er opmærksom på børnenes indbyrdes relationer og hjælper alle børnene med at blive inddraget i det sociale fællesskab.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Eventuelle kommentarer til temaet socio-emotionel udvikling

Jeg oplever udelukkende høj faglighed på dette område. God normering, godt fokus. Barnets vej fra funktion til funktion er kort, hvor en voksen ikke følger med, men er i umiddelbar nærhed. Alligevel kan det være et udviklingsfokuspunkt at undersøge barnets/ en bestemt kategori af børns oplevelse af sin bevægelse på vej fra funktion til funktion og evt. igangsætte pædagogisk indsats.

DEMOKRATI OG DELTAGELSE

5.1. Indflydelse på børneinitierede aktiviteter og leg

Børnene har indflydelse på leg og selvvalgte aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

5.2. Børnene vælger selv, hvem de vil lege med

Børnene vælger selv, hvem de vil lege med.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

5.3. Pædagogens inddragelse af børnenes perspektiv

Pædagogen lader sig inspirere af børnenes udspil og bidrag, så børnene får mulighed for at opleve, at deres bidrag har betydning for fællesskabet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

5.4. Børnenes indflydelse på vokseninitierede aktiviteter

Pædagogen lytter til børnenes verbale og nonverbale udtryk for deres oplevelser i de vokseninitierede aktiviteter og lader dem få indflydelse på aktiviteten.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

5.5. Børnenes indflydelse på daglige rutiner og regler

Børnene har indflydelse på daglige rutiner og regler. De kan fx spise, når de er sultne, eller kan – uden at blive irettesat – lave noget andet, hvis de fx ikke kan sidde stille længere ved spisning, samling eller aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

5.6. Børnene bliver mødt som ligeværdige deltagere

Børnenes udsagn bliver lyttet til og taget alvorligt.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

5.7. Børnenes indflydelse i praksis

Børnenes udsagn har indflydelse under hensyntagen til barnets udvikling og alder.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

5.8. Indflydelse på at være ude og inde

Børnene har indflydelse på, om de kan lege ude eller inde.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Oftede (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	------------	------------------

Eventuelle kommentarer til temaet demokrati og deltagelse

Logikken og børnehavekulturen tilgodeser demokrati og dannelse. Indlejret kultur, som har eksisteret i + 10 år, mindst. Tryghed i rammer og tydelige, tilgængelige og nærværende, rolige kompetente voksne. Børn spiser til måltider, børn spiser og drikker efter behov. Børn lege inde og ude sammen med voksne eller alene efter aftale voksne. Børn deltager i aktiviteter og har indflydelse i dem.

ERFARINGSDANNELSE, KREATIV OG KRITISK TÆNKNING

6.1. Mulighed for kropslige erfaringer

Børnene har mulighed for at få sanse- og handlemæssige erfaringer med verden og for at bruge kroppen på mange måder.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.2. Mulighed for mange erfaringer

Der er mulighed for at få mange forskellige erfaringer i et stimulerende miljø. Der er fx mange forskellige materialer, bøger og spil, og der er verdenskort, plakater med verdens dyr o.l. på væggene.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.3. Viden om verden

Der er mulighed for at få mange erfaringer med nærmiljøet og det omgivende samfund, fx på ture ud af huset.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.4. Kulturelle udtryk og værdier

Der er mulighed for at få erfaring med forskellige kulturer og kulturelle udtryk og værdier i sange, litteratur, traditioner o.l.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.5. Viden om verden

Der er mulighed for, at børnene kan bringe deres viden og erfaringer om verden uden for institutionen med sig ind i daginstitutionen, fx oplevelser fra forskellige kulturer og fra sommerferier.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.6. Kommunikation om verden

Pædagogen kommunikerer med børnene om deres oplevelser og erfaringer med verden.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.7. Kulturelle genrer

Børnene har mulighed for at få kendskab til forskellige genrer inden for fx litteratur, sang, musik, teater, billedkunst, design, arkitektur og IT.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.8. Børnene som aktive kulturskabere

Der gives rum til børnenes egne kulturelle udtryksformer og aktiviteter, både kropsligt, sprogligt og materielt, fx børnerim og remser, udvikling af lege og eksperimenter med forskellige materialer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.9. Natur og naturfænomener

Børnene har mulighed for at få erfaringer med naturen og naturfænomener.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.10. Kritisk tænkning

Børnene opfordres til at udtrykke deres synspunkter, så de kan danne deres egen mening og opleve, at ting kan gøres på forskellige måder, og at man kan opleve på forskellig måde.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.11. Forholde sig til verden

Pædagogerne stiller spørgsmål til børnenes tanker og oplevelser, så børnene kan finde deres egne svar og løsninger.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

6.12. Forholde sig forskelligt til verden

Pædagogerne lytter til og giver plads til forskellige oplevelser og holdninger, så børnene får erfaringer med, hvordan man kan forholde sig forskelligt til verden.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Eventuelle kommentarer til temaet erfaringsdannelse, kreativ og kritisk tænkning

Et rigt miljø. Børn samtaler indbyrdes og med hinanden, om det de oplever. Fx en samtale jeg har med en dreng om 2 børn der leger og hvad de mon deres udfordring i legen er og hvad den handler om. Det er som at se et teaterstykke, bliver vi enige om. Mange tilbud, ro til fordybelse og erfaringsdannelse i tilbuddene. Bred kulturel mangfoldighed i børnegruppen - også etnisk. Ture ud i lokalområdets natur og kultur ... fødselsdage, arbejdspladser - også muligt at tage letbane og bus væk fra byen til oplevelser der tilbydes via forældregruppen. Funktionsopdelingen tydeliggør de forskellige muligheder for erfaringsdannelser. God tid til samtaler med børn. Børn er vant til samtaler med voksne.

SELVET OG KROPPEN

Selvet

7.1. Barnets fornemmelse af kerneselvet (kerneselv = barnets oplevelse af sig selv som udgangspunkt for oplevelse og handling)

Pædagogen tilbyder barnet et intenst ansigt-til-ansigt-samspil, afpasset i forhold til barnet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.2. Affektiv afstemning (affektiv afstemning = at stemme sig af følelsesmæssigt i forhold til barnet, men være i stand til at skelne mellem egne og barnets følelser og oplevelser)

Pædagogen indlever sig i barnets følelser og oplevelser.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.3. Det verbale selv (det verbale selv = at knytte ord til barnets oplevelse af sig selv som person)

Pædagogen sætter ord på barnets sansninger, behov, oplevelser, følelser og intentioner.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.4. Det narrative selv (det narrative selv = den oplevelse, som barnet får af sig selv gennem de historier, der fortælles om barnet)

Pædagogen interagerer med barnet om at fortælle historier om barnets liv på en positiv måde.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.5. Positiv spejling

Pædagogen spejler barnet positivt, så barnet kan se sig selv som positiv person i pædagogens mimik, gestus, sprog og kropsholdning.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.6. Læse børnenes udtryk

Pædagogen er opmærksom på ikke at tillægge børnene oplevelser, intentioner og følelser, som de ikke har. Pædagogen forholder sig reflekterende til sin egen fortolkning.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Kroppen

7.7. Synsmæssig og auditiv udfoldelse

Der er mange forskellige synsmæssige og lydmæssige sanseoplevelser til rådighed for børnene, fx forskellige farver, lys, musik, sproglyde, billeder og former.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.8. Taktile udfoldelse

Der er mange taktile sanseoplevelser til rådighed for børnene, fx blødt, hårdt, plastik, træ, rundt og firkantet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.9. Motorisk udfoldelse

Der er forskellige muligheder til rådighed for motorisk udfoldelse, fx for at rulle, krybe og kravle, løbe, rutsje og klatre op og ned.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.10. Mange erfaringer

Pædagogen er aktiv i forhold til at udfordre børnene til at få mange sansemæssige og motoriske erfaringer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

7.11. Mulighed for at bruge kroppen

Børnene har mulighed for at udforske og lege med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Eventuelle kommentarer til temaet selvet og kroppen

Tydélighed i mimik og kropsprog er af høj kvalitet. Børn støttes i mod til at klatre højt til at turde lidt mere, gives tryghed. Børn lærer gennem leg i det upolerede miljø. Børn får ro til at mærke sig selv sammen med en voksen. Godt fokus på børns nzu. Rigt miljø af alle følelsers udtryk. God afstemning med børn. Særdeles god stemning i personalegruppen, dejligt miljø at være i. Børns forståelse af hinandens forskellige behov er en del af hverdagslivet og er kulturelt indlejret i børnehaven. Børn anerkendes og ses qua den gode normering og tilstedeværelse samt kontakt og nærvær.

KOMMUNIKATION OG SPROG

8.1. Støj

Der er gode betingelser for kommunikation og en god fordeling af voksne og børn. Lydniveauet er afpasset aktiviteten.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

8.2. Børnene opfordres til dialog

Pædagogerne opfordrer børnene til dialog.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

8.3. Dialog over flere led

Der er dialog og samtaler mellem børnene og pædagogerne, hvor samtalen „har flere led“, altså hvor der bliver stillet flere spørgsmål og givet flere svar, både af pædagogen og barnet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

8.4. Kommunikation

Dialogen mellem børn og voksne er ligeværdig (dvs. at barnets synspunkter også vægtes), og barnet er engageret.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

8.5. Kommunikation

Dialogen mellem børn og voksne er præget af, at pædagogen er belærende.

Sjældent (5)	Af og til (4)	Jævnligt (3)	Ofte (2)	Næsten altid (1)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

8.6. Leg med sprog

I den daglige praksis lægges der vægt på, at der leges med sproget gennem rytmik, sproglege, vittigheder, sange o.l.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

8.7. Sprogstimulerende materialer

Der er et rigt og varieret udvalg af velholdte spil og sprogstimulerende materialer.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

8.8. Materialer til sproglæring

Der er indrettet med vægt på sprogstimulering og med henblik på muligheder for samtaler gennem meningsfulde dialoger i lege og aktiviteter (fx læsekrog).

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

8.9. Aktiviteter og kommunikation

Pædagogerne har fokus på kommunikationen med børnene i aktiviteterne.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Eventuelle kommentarer til temaet kommunikation og sprog

God indretning og tydelighed i miljøerne. Orden i bøger, spil og legesager. Tilgængelighed for børn, det er børnenes sted. Sprogrummet er også børnenes sted, de kan lege der og se hvad der ellers skal foregå der. Der kommunikeres tydeligt i forberedelsen af børn til aktivitet, fx overtræksveste er hængt op i børns garderober forud for tur ud, hvor de skal have dem på. Bøger til forældre gives med hjem fra bogkasser der står fremme. Udleverede bøger fra Syddjurs Kommunes bibliotek står i orden til dialogisk læsning og historielæsning i cafeen hvor der sofa og ro til at læse i institutionslogikken. I musikrummet er der instrumenter der kan tages frem. Er der musik og sanglege med brug af instrumenter? Mange samtaler om barnets nu-og-her-liv i oplevelsen, også uden for børnehaven om barnets oplevelser med andre. Historielæsning i udendørs sofa på legepladsen. Sprogstimulering i grupper og enkeltvis tilrettelagt i strukturen.

OPMÆRKSOMHED

9.1. Enkeltvis, par, grupper

Børn og voksne er sammen i fordybelse – både enkeltvis, i par og i grupper, efter behov.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Oftede (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	------------	------------------

9.2. Normering

Der er i gennemsnit tre et halvt barn pr. voksen i vuggestuen og syv børn pr. voksen i børnehaven.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Oftede (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	------------	------------------

9.3. Fordybet længerevarende fokuseret opmærksomhed og turtagning i ansigt-til-ansigt-kontakten

Der er længerevarende fokuseret opmærksomhed mellem pædagogen og barnet i ansigt-til-ansigt-kontakt. Pædagogen er opmærksom over for barnets udspil til kontakt. Pædagogen tilbyder selv barnet kontakt og respekterer, når barnet vender ansigtet væk.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Oftede (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	------------	------------------

9.4. Fordybet fokuseret opmærksomhed mellem voksne og børn i længere tid

Der er fordybet fokuseret opmærksomhed mellem pædagogen og barnet i samtaler og aktiviteter. Det er muligt at se på fokus og rettedhed, at børn og voksne er engageret i det samme fælles tredje i længere tid.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Oftede (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	------------	------------------

9.5. Børnenes muligheder for fordybet fælles opmærksomhed i længere tid

Der er aldersrelevant vedvarende fokuseret opmærksomhed mellem børnene i den gode leg eller i aktiviteter.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Oftede (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	------------	------------------

9.6. Mulighed for at være sammen, for at være

Der er plads i den pædagogiske praksis til, at de enkelte børn har mulighed for at lave noget sammen med andre og også lave noget for sig selv i fred for andre.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Oftede (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	------------	------------------

9.7. Imødekommenhed

Pædagogerne er imødekommende over for børnenes initiativer og følger deres engagement.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Oftede (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	------------	------------------

9.8. Fastholdt opmærksomhed

Pædagogerne motiverer/guides børn, der har vanskeligt ved at fastholde opmærksomheden og flagrer fra det ene til det andet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

9.9. Fastholdt opmærksomhed og leg

Pædagogerne hjælper og guider de børn, der har vanskeligt ved at fastholde opmærksomheden i leg og samvær med de andre børn.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

9.10. Initiativ til kontakt med børnene

Pædagogen tilbyder selv barnet kontakt – og respekterer, hvis barnet er optaget af noget andet.

Sjældent (1)	Af og til (2)	Jævnligt (3)	Ofte (4)	Næsten altid (5)
--------------	---------------	--------------	----------	------------------

Eventuelle kommentarer til temaet opmærksomhed

Fastholdelse af børn der flagrer justeres i situationen i børnegruppen. Børn er i faste grupper på faste tidspunkter en til flere gange dagligt. Alle voksne kender alle børn. God normering. Godt indhold i funktionerne sammen med børnene. God dækning på legeplads og i hus - ansvarsbevidsthed i at tilbyde børn rammer og indhold. FX undersøgelse af kvaliteten i at lære børn at træne sin opmærksomhed, børn der flagrer. Hvordan kan logikken understøtte - set i et udviklingsperspektiv.